

Advies Natuurwaarden dorpskern Hippolytushoef

Inhoud

Rapport en bijlagen

1 juli 2010

Projectnummer 269.00.04.01.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	5
1.1	Aanleiding onderzoek	5
1.2	Soortenbescherming	5
1.3	Gebiedsbescherming	6
2	Inleiding	9
2.1	Procedure	9
2.2	Soortenbescherming	9
2.3	Gebiedsbescherming	11
3	Beschrijving van plangebieden en het voornemen	15
4	Gebiedsbescherming	23
4.1	Inventarisatie	23
4.2	Beschermde gebieden	24
4.3	Te beschermen waarden	26
4.4	Effecten	28
4.5	Conclusie	30
5	Soortenonderzoek	31
5.1.1	Vaatplanten	35
5.1.2	Zoogdieren - Vleermuizen	37
5.1.3	Zoogdieren - Overige	38
5.1.4	Vogels	39
5.1.5	Amfibieën	41
5.1.6	Reptielen	42
5.1.7	Vissen	42
5.1.8	Dagvlinders	43
5.1.9	Libellen	43
5.1.10	Overige ongewervelde soorten	44
6	Conclusie	45
6.1	Gebiedsbescherming	45
6.2	Soortenbescherming	46
7	Bronnen	49
7.1	Veldbezoek	49
7.2	Media	49
7.3	Gegevens	49
7.4	Literatuur	49

Bijlagen

Samenvatting

1.1

Aanleiding onderzoek

De gemeente Wieringen is bezig met de actualisering van de bestemmingsplannen in de gemeente. Hieronder valt ook het bestemmingsplan voor de dorpskern Hippolytushoef. Dit zal een grotendeels conserverend bestemmingsplan worden; er zijn echter ook enkele nieuwe ontwikkelingen. Het betreft de mogelijkheid tot woningbouw in Hippolytushoef-Noord en enkele ontwikkelingen op kleine locaties binnen de dorpskern. In het kader van de Flora- en faunawet is een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden in deze gebieden. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving. In het kader van de gebiedsbescherming is voor de woningbouw in Hippolytushoef-Noord een voortoets opgesteld, welke ingaat op de mogelijke effecten op beschermde gebieden in de omgeving van Hippolytushoef.

1.2

Soortenbescherming

Voor de in het kader van de Flora- en faunawet relevante soortengroepen is in tabel A aangegeven of er mogelijk verbodsovertredingen worden verwacht en welke vervolgstap er dient te worden genomen.

Tabel A. Verbodsovertredingen en vervolgstappen beschermde soorten Flora- en faunawet

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in het plangebied	Vervolgstap
Vaatplanten	-	-
Vleermuizen	Enkele gebouwbewonende soorten	Nader onderzoek met betrekking tot de plangebieden Wiringherlant, Noorderlicht en Koningstraat
Overige zoogdieren	Egel, huisspitsmuis, dwergmuis, gewone bosspitsmuis, aardmuis, konijn, haas, ree, woelrat, vos, wezel, hermelijn en bunzing	Geen, vrijstelling
Vogels	Enkele broedvogels	Geen, indien bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in het plangebied	Vervolgstap
Amfibieën	Gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en bastaardkikker	Geen, vrijstelling
Reptielen	-	-
Vissen	-	-
Dagvlinders	-	-
Libellen	-	-
Overige soorten	-	-

1.3

Gebiedsbescherming

Wiringherlant, Noorderlicht, Rozenstraatje, Molenhoek, Koningstraat en De Weel/Tjating

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op voldoende afstand van deze plangebieden en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden. Voor deze activiteiten is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Structuurvisie Noord Holland 2040. Op beide punten is het aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

Hippolytushoef-Noord

Het is niet aannemelijk dat de realisatie van de woonwijk Hippolytushoef-Noord tot negatieve effecten op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zullen leiden. De afstand tot het beschermde gebied (meer dan 500 m) is hiervoor te groot. Daarnaast vormt het plangebied geen functioneel onderdeel van het foerageergebied voor kwalificerende vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied Waddenzee. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ongeveer 130 m afstand van het plangebied. Sinds 2010 heeft de provincie Noord-Holland de begrenzing van de EHS aangepast (de 'herijking'). De ten noorden van het plangebied gelegen gebieden worden hierbij uit de Ecologische Hoofdstructuur gehaald. Op 23 maart 2010 hebben Gedeputeerde Staten de resultaten van de herijking vastgesteld. In juli zal de herijking in Provinciale Staten worden besproken. De nieuwe begrenzing zal in de provinciale Structuurvisie en het natuurbeheerplan worden opgenomen. De nieuwe, 'herijkte' EHS treedt in werking als deze is

opgenomen in de provinciale Structuurvisie. Dat is nog niet het geval. Op dit moment geldt de begrenzing zoals die is vastgesteld in het streekplan.

Door de realisatie van de woonwijk Hippolytushoef-Noord is een geringe toename aan verstoring in de graslanden van de Ecologische Hoofdstructuur niet uitgesloten. Deze toename zal naar verwachting enkel het gevolg zijn van extra bezoek aan de zeedijk ten noorden van Hippolytushoef. Verstoring is derhalve beperkt tot die graslanden, die reeds verstoring ondervinden van huidig bezoek aan de zeedijk. Het is niet aannemelijk dat deze geringe toename zal leiden tot significant negatieve effecten op de doelstellingen voor de Ecologische Hoofdstructuur.

De activiteit lijkt op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur derhalve niet in strijd met de Structuurvisie Noord-Holland 2040.

Oriëntatiefase en overleg

Op beide punten is het aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

Over de conclusies inzake de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur kan op basis van dit rapport overleg plaatsvinden met ambtelijke vertegenwoordigers van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Inleiding 2

2.1

Procedure

Ten behoeve van de procedure voor het bestemmingsplan Hippolytushoef ex artikel 3.2 van de Wet ruimtelijke ordening in de gemeente Wieringen, is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied (soortbescherming en gebiedsbescherming).

2.2

Soortenbescherming

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

SOORTENBESCHERMING

BESCHERMINGSREGIMES

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 6).

- Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
- Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
- Strikt beschermde soorten. Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3'). Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

BIJLAGE IV-SOORTEN

De soorten die in het kader van de Europese Habitatrichtlijn zijn geplaatst op bijlage IV van te beschermen soorten (Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna), zijn als gevolg hiervan in Nederland in de Flora- en faunawet van 2002 opgenomen als streng beschermde soort. De verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voorzagen echter niet in het criterium 'goede instandhouding van de soort'. Dat aspect moest daarom, zolang de Flora- en faunawet niet was aangepast, expliciet worden afgewogen voor elk ruimtelijk plan.

De gemeenteraad die besluit over een bestemmingsplan waarin de belangen van een streng beschermde soort kunnen spelen, moest hiervoor in het vaststellingsbesluit zelf een expliciete afweging opnemen (ABRS 28 februari 2007 200604026/1). Daarbij moet op grond van adviezen van deskundigen, gebaseerd op goed onderzoek (ABRS 23 augustus 2006 200600506/1) worden overwogen dat het voortbestaan van de soort ter plekke door de toe te laten ontwikkelingen niet wordt bedreigd. Met betrekking tot deze omissie liep in het najaar 2008 een voorhangprocedure voor een AMvB waarmee dit aspect uit de Flora- en faunawet nog in 2008 is gerepareerd.

HABITAT

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook mee gewogen.

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

In dit rapport wordt tevens aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (zie bijlage 5). De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

RODE LIJST

2.3

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) moet op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit Ruimtelijke ordening ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Alle gebieden die zich kwalificeren voor aanmelding zijn op grond van de genoemde richtlijnen beschermd alsof ze al zijn aangewezen.

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: nationale en beschermde natuurmonumenten en gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hiervoor staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daar waar de beschermde natuurmonumenten samenvallen met een Natura 2000-gebied, verliest het gebied zijn status als beschermd natuurmonument. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer worden ingeschat of er een kans is op een significant negatief effect. Wanneer geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende

NATUURBESCHERMINGS-
WET

beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. Dit is bijna altijd het college van Gedeputeerde Staten van de provincie. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

Voor alle gebieden geldt dat ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan de vigerende aanwijzingsbesluiten. Dit zijn vaak nog de aanwijzingen als Vogelrichtlijngebied, als beschermd natuurmonument of Staatsnatuurmonument of de aanmelding en voorlopige aanwijzing als Habitatrictlijngebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden. In het aanwijzingsbesluit en het beheerplan staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is of wordt aangewezen. Deze instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad en in de toekomst aan te wijzen instandhoudingsdoelen mogen niet onmogelijk worden gemaakt.

De aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport nog niet voor alle gebieden klaar. In 2006 zijn 119 gebieden (eerste tranche en Waddentranche) voor aanwijzing in procedure gebracht. De conceptaanwijzingsprocedure voor een aantal van de resterende gebieden is eind 2008 gestart. In het voorjaar 2009 zijn bovendien delen van de Noordzee in concept aangewezen. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft besloten dat op 24 september 2009 de conceptaanwijzing start van nog eens 11 Natura 2000-gebieden. Het gaat om de gebieden Lauwersmeer, Bargerveen, Rottige Meenthe & Brandemeer, Stelkampsveld, Korenburgerveen, Binnenveld, Lingegebied & Diefdijk-Zuid, De Wilck, Biesbosch, Bunder- en Elsoërbos en Drentsche Aa-gebied.

De minister heeft op 19 februari 2008 de eerste drie en op 25 februari 2009 de volgende zeven gebieden definitief aangewezen. Uit de eerste tranche zijn de gebieden Voornes Duin, Duinen Goeree & Kwade Hoek en Voordelta en uit de Waddentranche zijn de gebieden Waddenzee, Duinen en Lage Land Texel, Duinen Vlieland, Duinen Terschelling, Duinen Ameland, Duinen Schiermonnikoog en Noordzeekustzone aangewezen. Per september 2009 is voor ruim 80 van de 168 gebieden een conceptbeheerplan beschikbaar. Voor alle gebieden zou de definitieve aanwijzing eind 2010 van kracht moeten zijn. Voorlopig wordt daarom, voor het overgrote deel van de gebieden, mede getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of conceptaanwijzingsbesluiten.

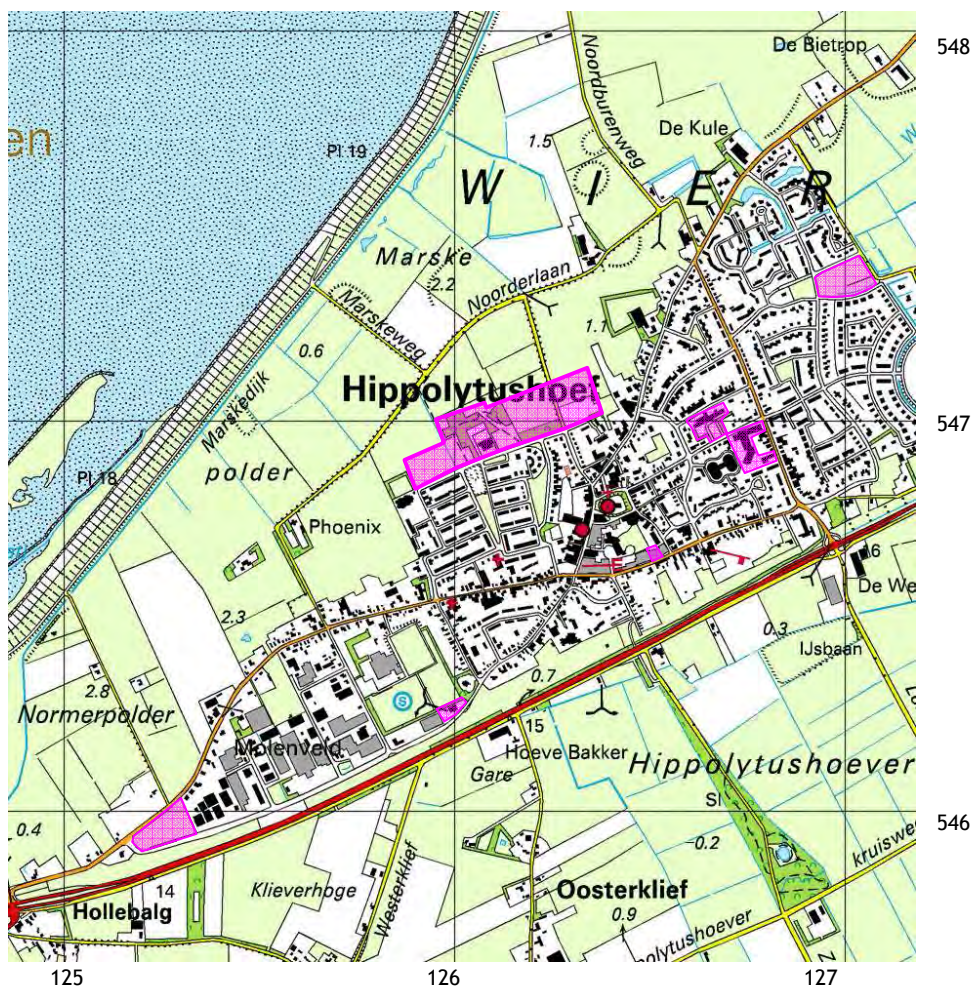
De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006), de Provinciale Ruimtelijk Verordening 2009 en de Structuurvisie Noord-Holland 2040 genieten een vergelijkbare bescherming. Ingrepen bij deze gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

In juli 2007 is door het rijk en de provincies het beleidskader Spelregels Ecologische Hoofdstructuur, Beleidskader voor compensatiebeginsel, Ecologische Hoofdstructuur-saldobenadering en herbegrenzen Ecologische Hoofdstructuur uitgegeven. Met dit beleidskader kan maatwerk worden geboden. In het beleidskader wordt onder andere een beoordelingskader gegeven (significantie) en wordt aangegeven dat ook externe werking een expliciet te beoordelen effect is.

Beschrijving van plangebieden en het voornemen

3

Binnen het bestemmingsplan zijn zes plangebieden te onderscheiden die afzonderlijk worden beschreven. Het betreft Hippolytushoef-Noord, locatie Wiringherlant, zorgcentrum Noorderlicht, Rozenlaantje, hoek Molenakker/Koningsweg en Koningstraat. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van de plangebieden.

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

HUDIGE SITUATIE

Hippolytushoef-Noord

Dit gebied wordt gevormd door de graslanden ten noorden van de wegen Hortensialaan en Kastanjehof aan de noordzijde van Hippolytushoef. Centraal in het gebied bevindt zich een zwembad met omliggende groenstructuur. De westzijde wordt begrensd door de groenstructuur rondom het sportveld van de school aan de Hortensialaan. Aan de oostzijde van het plangebied ligt de Kremersweg. Het plangebied ten oosten van deze weg is momenteel in gebruik als volkstuincomplex. Ten noorden van het plangebied ligt de Noorderlaan waarlangs een dichte houtsingel staat. Ter hoogte van het zwembad ligt een schelpenpad door het gebied dat aansluit op de Noorderlaan en verder de Marskeweg naar de zeedijk. Ten westen hiervan ligt een van de weinige (permanent) waterhoudende sloten in het plangebied. Het gebied bestaat overwegend uit agrarische graslanden met een wisselend maai- en waarschijnlijk ook bemestingsregime. In de graslanden stonden tijdens het veldbezoek schapen, mogelijk dat de overige graslanden hiervoor ook worden gebruikt. Opgaande begroeiing bevindt zich voornamelijk langs de in het gebied aanwezige wegen en rond het zwembad. De percelen direct ten oosten en westen van het zwembad zijn momenteel in gebruik als uitloopgebied voor de bewoners van de woonwijk.

Ten noorden van het gebied ligt op circa 500 m de waddenzeedijk rond het balgzand. Tussen de dijk en het plangebied liggen graslanden en rietvelden.

Kremersweg

Schelpenpad (links) met sloot

Plangebied ten noorden van de Hortensialaan

Hippolytushoef-Noord vanaf de Balgzanddijk

Locatie Wiringherlant

Het plangebied wordt gevormd door een schoolgebouw van RSG Wiringherlant en het daarbij behorende schoolplein, parkeergelegenheid en groenvoorzieningen. Ten noorden van het plangebied ligt de Van Pomerestraat en ten zuiden de Parklaan. Ten oosten en ten westen grenst het plangebied aan de tuinen van de daar gelegen woningen in de meeste gevallen afgescheiden door middel van hekwerk. Het gebouw bestaat uit twee verdiepingen met daarop een dakpannendak. De kozijnen en de dakgoten zijn van beton. De noordzijde van het plangebied is grotendeels verhard. Enkel in de westhoek ligt een grasveld met enkele bomen.

Wiringherlant aan de Parklaan   Oostelijke vleugel schoolgebouw

Wiringherlant aan de Van Pomerestraat

De zuidzijde heeft enkele parkeerplaatsen met daartussen een grasveld met een bomenlaan. De westelijke en de oostelijke helft van dit deel bestaat uit grasveld en opgaande begroeiing.

Zorgcentrum Noorderlicht

Het zorgcentrum wordt gevormd door een aaneengeschakeld hoofdgebouw in een L-vorm met ten oosten en ten westen hiervan een parkachtige tuin. Ten zuidoosten van het gebouw staat een rijtje woningen welke ook onderdeel uitmaken van het plangebied. In het noorden grenst het gebied aan de Parklaan en in het oosten aan de Slingerweg. In het westen en het zuiden grenst het plangebied aan de tuinen van de daar gelegen woningen van de Slingerweg en de Koningin Wilhelminalaan. Het gebouw is middels een loopbrug verbonden met bebouwing aan het Parkzicht ten westen van het plangebied. Het gebouw bestaat overwegend uit twee bouwlagen met gedeeltelijk een dakpannendak. De tuin bestaat overwegend uit een kort gemaaid gazon, enkele verspreid staande bomen en borders tegen de bebouwing aan.

Hoofdgebouw

Bebouwing Parklaan

Rozenlaantje

Het gebied ligt ten zuiden van de voetbalvelden aan de Belt en ten noorden van het Rozenlaantje. In het plangebied staat een enkellaags gebouw met ten oosten hiervan een speelplaats met grasveld. Het gebouw is in gebruik als kinderdagverblijf en wordt tevens gebruikt door de Lokale Omroepvereniging Zuiderzee. Direct ten westen van dat gebouw staat een gsm-mast met antenne.

Rozenlaantje, plangebied vanuit het oosten

Hoek Molenakker

Dit gebied bestaat uit een grasland met ten zuiden hiervan een houtsingel. In het noorden grenst het aan de Koningsweg en in het zuiden aan de Molenakker. Ten oosten van het plangebied ligt een haag met hierachter een bedrijventerrein.

Hoek Molenakker vanuit het westen

Koningstraat

Dit gebied omvat de bebouwing van partycentrum Concordia aan de Koningstraat. Het gebied is volledig verhard en grenst aan de zuidzijde aan de Koningstraat en ten westen en oosten hiervan staat woonbebouwing. Aan de noordzijde staat bebouwing en ligt een klein parkje.

Voorzijde partycentrum Concordia

Achterzijde partycentrum Concordia

Locatie Weel-Tjating

Het gebied betreft een grasveld, dat is ingericht als sport- en speelveld. Een klein deel van het gebied is recentelijk ingezaaid. Langs de oostelijke en zuidelijke grens van het gebied liggen twee watergangen. Het gebied ligt te midden van een woonwijk. Ten oosten van het plangebied liggen open weilanden.

Locatie Weel-Tjatting vanuit het zuidwesten

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. De plangebieden welke binnen de bebouwde kom van Hippolytushoef liggen zijn niet gekarteerd. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van de plangebieden buiten de bebouwde kom (Hippolytushoef-Noord en hoek Molenakker) uit Laarpodzolgronden, ontstaan in leemarm en zwak lemig fijn zand. In de bodem bevindt zich een oud kleipakket beginnend tussen 40 cm en 120 cm en ten minste 20 cm dik. Het gebied is relatief droog met de gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen de 40 en 80 cm onder het maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand bevindt zich meer dan 120 cm onder het maaiveld.

BODEM EN WATER

Gezien de ligging in of nabij de bebouwde kom of agrarisch gebied met een sterk gereguleerd waterregiem in combinatie met relatief lage grondwaterstanden komen eventuele infiltratie- en kwelaspecten hier niet meer in de vegetatie en verdere natuurwaarden tot uitdrukking. Door de waterstagnerende werking van het aanwezige kleipakket in de ondergrond komt zoute of brakke kwel hier nauwelijks voor. De zandbovengrond heeft een redelijk drainerende werking.

De plannen voor de verschillende locaties bevinden zich nog niet allemaal in een uitgewerkt stadium. In het gebied Hippolytushoef-Noord worden 70 tot 75 woningen geprojecteerd (zie inrichtingsschets). Op de locaties Wiringherlant, Noorderlicht, Rozenlaantje en Koningstraat zal de aanwezige bebouwing worden gesloopt. Alleen voor het Rozenlaantje zijn concrete plannen voor de nieuwbouw van twee woningen. Locatie Molenhoek zal worden ingericht met enkele bedrijven. Op de locatie Koningstraat en Weel-Tjatting is eveneens woningbouw gepland.

PLANNEN

Inrichtingsschets Hippolytushoef-Noord

G e b i e d s b e s c h e r m i n g

4.1

Inventarisatie

De plangebieden zijn geen onderdeel van een gebied uit de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied hieruit is het Natura 2000-gebied Waddenzee op ongeveer 580 m van de dichtstbijzijnde plangrens (Hippolytushoef-Noord). Overige gebieden welke vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998, zoals het IJsselmeer liggen op meer dan 6 km van het plangebied.

Gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur liggen dichterbij (zie figuur 2). Sinds 2010 heeft de provincie Noord-Holland de begrenzing van de EHS aangepast (de 'herijking'). De ten noorden van het plangebied gelegen gebieden worden hierbij uit de Ecologische Hoofdstructuur gehaald. Op 23 maart 2010 hebben Gedeputeerde Staten de resultaten van de herijking vastgesteld. In juli zal de herijking in Provinciale Staten worden besproken. De nieuwe begrenzing zal in de provinciale Structuurvisie en het natuurbeheerplan worden opgenomen. De nieuwe, 'herijkte' EHS treedt in werking als deze is opgenomen in de provinciale Structuurvisie. Dat is nog niet het geval. Op dit moment geldt de begrenzing zoals die is vastgesteld in het streekplan.

Ongeveer 130 m ten noorden van het plangebied Hippolytushoef-Noord liggen gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur. Het betreft hier graslanden die ten zuiden liggen van de Marskepoeltjes. De geplande ontwikkelingen binnen de bebouwde kom van Hippolytushoef (Molenhoek, Rozenstraatje, Noorderlicht, Koningstraat, Wiringherlant en Weel-Tjating) zijn van een dermate geringe omvang en bestaan in essentie uit het vervangen van bebouwing, dat het niet aannemelijk is dat deze leiden tot enige effecten op beschermde gebieden in de omgeving. De plannen voor Hippolytushoef-Noord zouden mogelijk wel tot effecten op beschermde gebieden kunnen leiden. De volgende paragrafen zijn geschreven ten behoeve van de voortoets in het kader van de oriëntatiefase voor de Natuurbeschermingswet 1998 voor de realisatie van deze plannen.

Figuur 2. Beschermd gebieden in de directe omgeving van de plangebieden (roze), Ecologische Hoofdstructuur (groen), Natura 2000-gebied en Ecologische Hoofdstructuur Waddenzee (rood) (Bron: LNV kaartmachine)

Procedure

In het kader van de voortoets moet conform de daarvoor ontwikkelde praktijk door de initiatiefnemer (gemeente Wieringen) samen met haar ecologische adviseur (BügelHajema Adviseurs) een gesprek worden aangegaan met het bevoegd gezag voor de Natuurbeschermingswet 1998 (zie ook hoofdstuk 5, onder het kopje Bevoegd gezag). Het doel van dit gesprek is vast te stellen of het bevoegd gezag vindt dat er wetenschappelijke zekerheid is dat het project geen significant negatieve of negatieve effecten zal hebben op de kwalificerende waarden van de beschermde gebieden. Indien die zekerheid er niet is, zal een passende beoordeling moeten worden opgesteld. Eenzelfde gesprek kan worden overwogen over de Ecologische Hoofdstructuur met de provincie Noord-Holland.

4.2

Beschermd gebieden

In de omgeving van het plangebied liggen diverse beschermde gebieden. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van deze gebieden en de wetgeving waardoor zij zijn beschermd.

Tabel 1. Overzicht van de dichtstbijzijnde beschermde gebieden in de omgeving en de afstand tot het plangebied

Beschermd gebied	Relevante wetgeving	Afstand
Waddenzee	Natura 2000 Wetlands-Conventionie Ecologische Hoofdstructuur PKB-gebied	580 m
IJsselmeer	Vogelrichtlijn Habitatrichtlijn Wetlands-Conventionie Ecologische Hoofdstructuur	6 km
Duinen Den Helder - Callantsoog	Habitatrichtlijn Natuurbeschermingswet	15 km
Zwanewater en Pettemerduinen	Vogelrichtlijn Habitatrichtlijn Wetlands-Conventionie	18 km

Met uitzondering van de Waddenzee liggen deze gebieden op dusdanig grote afstand van het plangebied en hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur, dat op voorhand geen effect is te verwachten in die gebieden.

Waddenzee

Ten noorden van het plangebied liggen, op 580 m van de dichtstbijzijnde plangrens, enkele beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het betreft de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Wetland Waddenzee. Het Waddengebied is tevens onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. De begrenzing van deze beschermde gebieden valt direct achter de Balgzanddijk.

Natura 2000-gebied

In februari 2009 is het Natura 2000-gebied Waddenzee definitief aangewezen, waarbij Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn samengevoegd tot één gebied. De aangemelde Habitatrichtlijngebieden zijn hiermee tevens vastgesteld. Daar waar beschermde natuurmonumenten samenvallen met het Natura 2000-gebied, verliest het gebied zijn status als beschermd natuurmonument. De beschermingsdoelen van het natuurmonument zijn in de nieuwe aanwijzing opgenomen. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven zijn en alle schade wordt gecompenseerd. Voor de ligging en de begrenzing van Natura 2000-gebied Waddenzee en het plangebied, zie figuur 2.

Verdrag van Ramsar

Onder het Verdrag van Ramsar is de Waddenzee in 1984 als Wetland aangemeld. Daarbij ligt de nadruk op het behoud van ecologische waarden. Het verdrag verplicht de regeringen de gebieden te beschermen en het belang van de natuur zwaarder te laten wegen dan menselijke belangen. Het menselijk medegebruik moet voldoen aan het 'verstandig gebruik'-beginsel. Daarbij hebben de natuurlijke processen voorrang boven menselijke

exploitatie. Verder mag het gebruik geen schade toebrengen aan het belang van volgende generaties bij het gebied. De begrenzing van het Wetland komt ter hoogte van het plangebied overeen met de begrenzing van het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Ecologische Hoofdstructuur

De nabijgelegen gebieden in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (Provinciale Ruimtelijk Verordening 2009 en de Structuurvisie Noord-Holland 2040) zijn weergegeven in figuur 2. De gehele Waddenzee wordt gerekend tot de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast zijn de graslandpercelen direct ten noorden van de Noorderlaan, op ongeveer 130 m, voorsnog onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot maatschappelijk belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Ook hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd, restschade moet worden gecompenseerd.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag voor de Waddenzee in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, met uitzondering van Wetland en voor de aan de provincie grenzende delen, is de provincie Noord-Holland. Bevoegd gezag van Wetland Waddenzee is het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het bevoegd gezag voor de Ecologische Hoofdstructuur is tevens de provincie Noord-Holland.

4.3

T e b e s c h e r m e n w a a r d e n

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droogvallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Boschplaat op Terschelling en Neerlands Reid op Ameland, waar op de overgang naar het duingebied bijzondere kweldervegetaties aanwezig zijn. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor de instandhouding en de ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen. De habitattypen en soorten alsmede de vogelsoorten van de Vogelrichtlijn waarvoor het gebied is aangewezen, zijn opgenomen in bijlage I. Daarnaast vormt het natuurlijk donker naast de natuurlijke processen, een waarde die vanuit de voormalige status als Natuurmonument bescherming vraagt.

Balgzand

In het gebied (Balgzand) ten noorden van het plangebied liggen de Habitattypen 'permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken', 'estuaria', 'bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten', 'éénjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia ssp.* en andere zoutminnende soorten', 'schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)'. De zeeprrik leeft in zee als parasiet op andere grote vissen. De voortplanting vindt plaats in zoet water (de boven- en middenloop van grote rivieren). De larven houden zich op in de bodems van deze wateren. De rivierprrik leeft parasitair in de kustwateren en riviermondingen. Voortplanting vindt plaats in rivieren. De larven houden zich op in deze bodems. Fint is een soort van open water. Voor de voortplanting is de soort aangewezen op een getijdenmilieu met (vrijwel) zoet en brak water. Nauwe korfslak komt allen voor in de kwelders van Rottumeroog en Rottumerplaat. De westelijke Waddenzee (waar Balgzand onderdeel van is) is van grote betekenis voor de grijze zeehond. De dieren verblijven echter vooral op hoge zandplaten zoals de Richel (ten oosten van Vlieland) en de Vliehors (westkant van Vlieland). De meeste jongen van de gewone zeehond worden in het oostelijke deel geboren. Beide soorten zullen echter op behoorlijke afstand van de Balgzanddijk het gebied gebruiken.

Ten noorden van het plangebied ligt tegen de Balgzanddijk het Normerven. Het gebied dient als broedgebied en hoogwatervluchtplaats voor wadvogels. In het gebied komen grote aantallen scholeksters, kluten, rosse grutto's en kanoeten, maar ook bontbekplevieren, bonte strandlopers en kleine strandlopers voor. In de nazomer wordt het gebied gebruikt door ruiende bergeenden. 's Winters wordt het gebied gebruikt door eidereenden en aalscholvers. 's Nachts is het een slaapplekplaats van duizenden ganzen en vooral kleine zwanen.

Ecologische Hoofdstructuur

Het ruimtelijke beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. De provincie Noord-Holland heeft in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur de wezenlijke kenmerken en waarden (natuurdoeltypen) voor de Waddenzee in beeld gebracht. Voor het waddenlandschap zijn handhaving van rust en openheid bepalend. Het gebied direct ten noorden van Hippolytushoef-Noord kenmerkt zich als open graslanden met tegen de Balgzanddijk enkele poeltjes met een rijke rietbegroeiing.

Bij de toetsing van het plan in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur zal getoetst moeten worden op behoud van areaal, kwaliteit en samenhang van de Ecologische Hoofdstructuur als geheel. Aangezien er geen ontwikkelingen binnen de Ecologische Hoofdstructuur plaatsvinden en de plannen de rust en openheid van het waddenlandschap niet zullen aantasten, zullen er geen directe effecten op de Ecologische Hoofdstructuur plaatsvinden.

Net als voor de gebieden beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 is echter ook de externe werking van belang. Hieronder valt bijvoorbeeld ruimtebeslag elders die voor de instandhoudingsdoelen van essentieel belang is

(denk aan foerageergebied voor de kwalificerende soorten) en verstoring die elders wordt veroorzaakt waardoor de habitattypen minder geschikt worden. Aangezien de natuurdoeltypen van de Ecologische Hoofdstructuur Waddenzee grotendeels voor dezelfde verstoring gevoelig zijn als de habitattypen en kwalificerende soorten van de Waddenzee, wordt de kwetsbaarheid hierna voor alle deelgebieden en doelen uitgewerkt.

4.4

E f f e c t e n

Voor een eerste overzicht van mogelijke effecten van het plan is gebruikgemaakt van de effectenindicator¹. De uitdraai van de effectenindicator is als bijlage opgenomen (zie bijlage II). Uit de effectenindicator komen als potentiële effecten oppervlakteverlies, verontreiniging, verdroging, geluid, licht, verstoring door mensen en versnippering naar voren.

Doordat geen ontwikkelingen binnen de begrenzing van de beschermde gebieden zullen plaatsvinden, treedt geen direct oppervlakteverlies of versnippering op. Effecten van verontreiniging lijken, gezien de ontwikkelingen, niet van toepassing. Gezien het type gebied, waarbij bij vloed het zeewater tegen de zeedijk aanstaat, zal verdroging hier niet spelen. Daarnaast is het aannemelijk dat de te realiseren woonwijk hydrologisch neutraal zal worden gerealiseerd.

Het niveau van 40 dB tot 42 dB geldt als veilige ondergrens als geluidsverstoring voor natuurwaarden, zoals broedende, rustende of foeragerende vogels. Vissen die voorkomen in diepere geulen worden niet door het geluid bereikt. Habitattypen hebben niet van geluid te lijden. Gezien de afstand tussen het plangebied en de beschermde gebieden is het onwaarschijnlijk, dat de uit de ontwikkelingen voortvloeiende geluidsniveaus met 40 dB tot 42 dB tot in het beschermde Natura 2000-gebied of de beschermde gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur zullen reiken.

Tussen het plangebied en het beschermde gebied Waddenzee is een hoge zeedijk (Balgzanddijk) aanwezig. De zeedijk is in beheer bij Landschap Noord-Holland en niet toegankelijk voor publiek. Eventuele verstoring door mensen vanuit het plangebied is hierdoor dan ook niet te verwachten. Mogelijk zullen wel meer mensen de zeedijk bezoeken, waardoor er wel enige toename binnen

---

¹ De effectenindicator is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en de plannen kunnen worden verkend. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. Deze informatie is generiek: om vast te stellen of een activiteit in praktijk schadelijk is moet vervolgonderzoek plaatsvinden.

de Ecologische Hoofdstructuur is te verwachten. Het betreft hier echter de graslanden direct ten oosten en westen van de Marskeweg, die reeds zijn verstoord en daarmee een lagere kwaliteit hebben. Het is niet te verwachten, dat de kwaliteit van verder van deze weg gelegen gebieden zal dalen als gevolg van geringe toename van bezoek over deze weg.

De verlichting in het plangebied zal voornamelijk bestaan uit straat- en erfverlichting. Dit veroorzaakt tussen 4 lux en 40 lux tot 10 m afstand van een bron. De illuminantie of luminantie op 580 m afstand (grens Waddenzee) blijft daarmee waarschijnlijk onder de kritische grens van 0,1 lux. In de 'Rapportage in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het glastuinbouwgebied Eemsmond' (BügelHajema Adviseurs, 2006) wordt aannemelijk gemaakt dat schadelijke of negatieve effecten bij of onder 0,1 lux op de Waddenzee waarschijnlijk niet voorkomen. Aangezien er een hoge dijk (Balgzanddijk) tussen het plangebied en de Waddenzee ligt, is deze verlichting vanaf de Waddenzee niet rechtstreeks waarneembaar. De natuurwaarde donker vanaf de Waddenzee zal dan ook niet afnemen. De woonwijk zal door overvliegende vogels wel als verlicht worden beschouwd.

Het is onwaarschijnlijk dat effecten zoals aantrekking en desoriëntatie van overvliegende vogels door de nieuwe ontwikkelingen zullen optreden. Daarvoor is de omgeving van het plangebied ook al te veel verlicht.

Aangezien tussen de graslanden uit de Ecologische Hoofdstructuur en het plangebied op meer dan 100 m een dichte houtsingel ligt, is directe lichtuitstraling op deze gebieden niet te verwachten.

De huidige inrichting en het gebruik van het plangebied als grasland maken het gebied mogelijk interessant voor foeragerende vogels uit het beschermde gebied. De graslanden van het plangebied liggen echter tegen de bebouwde kom van Hippolytushoef, waardoor het gebied voor verstoringgevoelige soorten zoals grutto niet interessant is. De graslanden uit de Ecologische Hoofdstructuur die broedgebied voor onder andere grutto, grasmus en bruine kiekendief zijn, zullen door de realisatie van de woonwijk niet of nauwelijks extra verstoring krijgen. Hiermee is een eventuele afname van broed- en foerageergebied niet te verwachten. Negatieve effecten op kwalificerende vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied Waddenzee worden dan ook niet verwacht.

Aangezien de uitbreiding van de al verlichte bebouwde kom van Hippolytushoef uiteindelijk door deze ontwikkeling maar in geringe mate zeewaarts wordt uitgebreid, zal de directe of indirecte aantasting van het natuurlijk donker gering blijven. De bebouwing is nu 's nacht mogelijk ook al zichtbaar vanaf de Waddenzee.

4.5

Conclusie

De ontwikkelingen in de plangebieden Wiringherlant, Noorderlicht, Rozenstraatje, Koningstraat, Molenhoek en Weel-Tjating zullen niet leiden tot negatieve effecten op beschermde gebieden.

Het is niet aannemelijk dat de realisatie van de woonwijk Hippolytushoef-Noord tot negatieve effecten op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zullen leiden. De afstand tot het beschermde gebied is hiervoor te groot. Daarnaast is het gebied geen functioneel onderdeel van het foerageergebied voor kwalificerende vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied Waddenzee. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur liggen op een 130 m afstand van het plangebied. Door de realisatie van de woonwijk Hippolytushoef-Noord is een geringe toename van verstoring in de graslanden van de Ecologische Hoofdstructuur niet uitgesloten. Deze toename zal naar verwachting enkel het gevolg zijn van extra bezoek aan de zeedijk ten noorden van Hippolytushoef. Verstoring is derhalve beperkt tot die graslanden, die reeds verstoring ondervinden van het huidige bezoek aan de zeedijk. Het is niet aannemelijk dat deze geringe toename zal leiden tot significant negatieve effecten op de doelstellingen voor de Ecologische Hoofdstructuur.

De activiteit lijkt op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur derhalve niet in strijd met het streekplan Noord-Holland.

Oriëntatiefase en overleg

Over de conclusie inzake de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur kan op basis van dit rapport overleg plaatsvinden met: ambtelijke vertegenwoordigers van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland voor het Natura 2000-gebied Waddenzee, de directie Regionale Zaken Noord van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het Wetland Waddenzee.

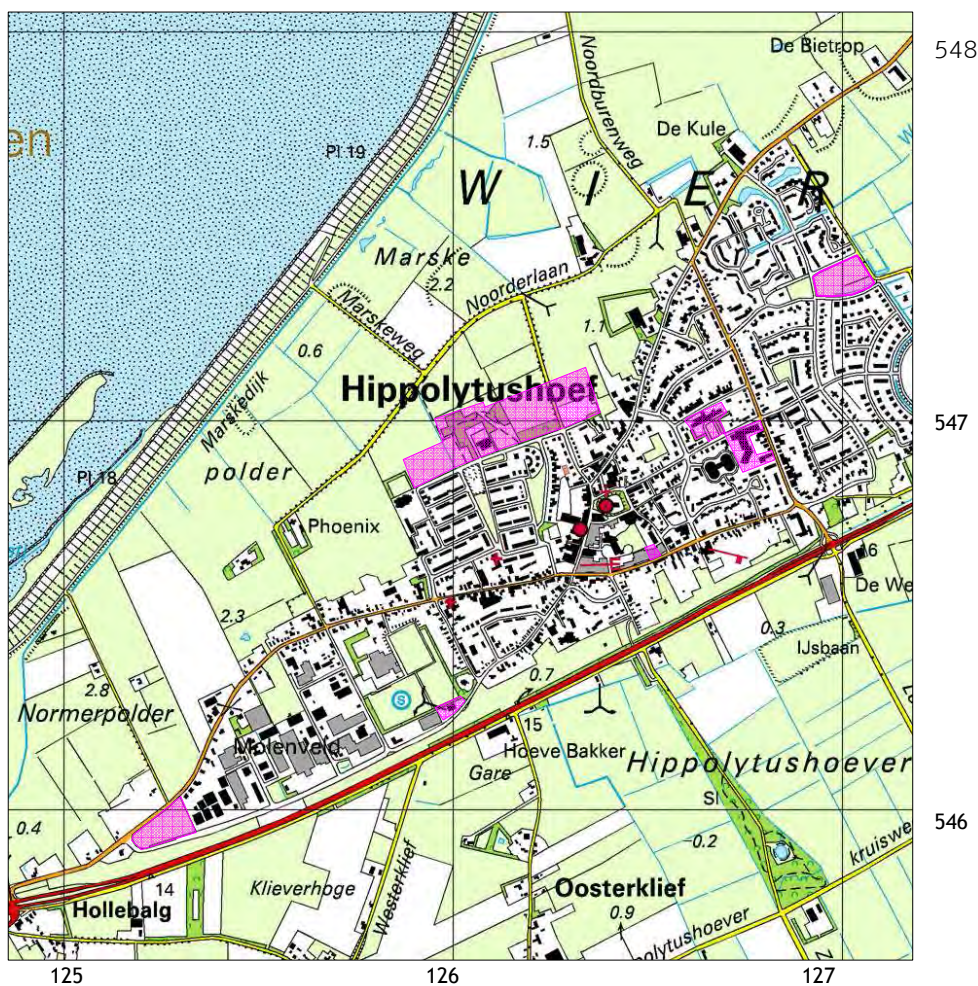
Mogelijk kan dit in één bespreking plaatsvinden of willen vertegenwoordigers zich voegen in het oordeel van een ander bevoegd gezag. Daarnaast kan de initiatiefnemer om coördinatie door een van de overheden verzoeken. Die zal dan alle procedures gelijktijdig afhandelen in af- en overeenstemming met de andere overheden.

Soortenonderzoek

5

De plangebieden liggen in de kilometerhokken² 125-545, 125-546, 125-547, 126-546 en 126-547 allen in uurhok² 14-16. Figuur 3 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

LIGGING

Figuur 3. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

² Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Voor het soortenonderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket³ (tabel B tot en met tabel F), SOVON (vogels), en provincie Noord-Holland (PNI-database). Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit de landelijke en provinciale soortenatlassen voor zoogdieren, vleermuizen en broedvogels.

De verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen zijn afkomstig uit het Waarnemingenoverzicht 2007 van Stichting RAVON. De verspreidingsgegevens van dagvlinders en libellen zijn afkomstig uit het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Verder zijn rapporten geraadpleegd die eerder door BügelHajema Adviseurs zijn opgesteld in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden die in de omgeving liggen. Tot slot is de website www.waarneming.nl geraadpleegd. Op deze website worden waarnemingen getoond die voornamelijk door vrijwilligers zijn verzameld. Genoemde website wordt bij de soortenbespreking alleen genoemd indien de waarnemingen een toegevoegde waarde hebben.

Enkele verspreidingsgegevens van de hiervoor genoemde bronnen berusten voor een deel op dezelfde waarnemingen. Het verschil tussen deze bronnen ligt in de schaal van weergave en de waarnemingsperiode. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

De gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet rechtstreeks tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Voor de interpretatie van deze gegevens is ecologische veldkennis noodzakelijk.

---

³ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

Tabel B. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 05 juni 2009)

Rapportage voor kilometerhok X:125 / Y:545								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1			1	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen					1	slecht	51-100%	1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	10	4		4		matig	51-100%	1997-2007
Broedvogels			1			slecht	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						goed		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Legenda zie pagina 35

Tabel C. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 05 juni 2009)

Rapportage voor kilometerhok X:125 / Y:546								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					3	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	7					redelijk		1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						goed		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Legenda zie pagina 35

Tabel D. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 05 juni 2009)

Rapportage voor kilometerhok X:125 / Y:547								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					3	goed	-	1975-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					4	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	1					matig	51-100%	1997-2007
Broedvogels			9		3	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden					1	slecht	0%	1993-2007

Tabel E. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 05 juni 2009)

Rapportage voor kilometerhok X:126 / Y:546								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					1	goed	-	1975-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						redelijk	51-100%	1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	5					matig	11-25%	1997-2007
Broedvogels			1		1	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						goed		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Legenda zie pagina 35

Tabel F. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 05 juni 2009)

Rapportage voor kilometerhok X:126 / Y:547								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	1			2	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	2					matig		1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	1					slecht		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						redelijk		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Legenda

- FF1 = Flora- en faunawet tabel 1 (vrijstelling)
- FF23 = Flora- en faunawet tabel 2 + 3 (streng beschermd)
- Hrl = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 2 en 4)
- RL = Rode Lijst

Volledigheid:

Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortengroep.

Detail: Met dit percentage wordt aangegeven welk aandeel van alle van dit kilometerhok beschikbare gegevens van rode lijstsoorten en wettelijk beschermde soorten er ook informatie op detailniveau (tenminste op 100m. nauwkeurig) beschikbaar is.

Het plangebied is eind juni 2009, begin maart 2010 en juni 2010 bezocht om een indruk te krijgen van de gebieden, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1).

VELDWERK

Met behulp van de kennis over leefgebieden van soorten, de indruk die van het plangebied is verkregen en de beschikbare gegevens is van bijna alle soortengroepen een compleet beeld ontstaan over het voorkomen van de soorten in het gebied. Van de soortengroep vleermuizen is nog geen compleet beeld ontstaan (zie paragraaf 4.2.2).

5.1.1

Vaatplanten

Volgens de opgave van Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken goed onderzocht op het voorkomen van vaatplanten in de periode 1991 tot en met 2007. In twee kilometerhokken wordt melding gemaakt van waarnemingen van beschermde soorten. Gedetailleerde gegevens zijn opgevraagd bij de provincie Noord-Holland (PNI-database). Gezien de aard, inrichting en ligging van de plangebieden in of nabij de bebouwde kom, geven de veldbezoeken in combinatie met deze gegevens voldoende beeld voor dit onderzoek.

GEGEVENS

Uit de gegevens van de provincie Noord-Holland zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend uit de omgeving van de plangebieden. Op de website www.waarnemingen.nl is de tabel 1-soort gewone vogelmelk bekend uit de gebieden ten zuiden van Hippolytushoef.

Het plangebied Koningstraat is volledig verhard en heeft derhalve geen floristische waarden. De plangebieden Wiringherlant, Noorderlicht en Rozenlaantje omvatten voornamelijk de aldaar aanwezige bebouwing en bijbehorende groenvoorzieningen. Rond het Wiringherlant zijn de meeste grotere bomen aanwezig het betreft onder andere zomereik, paardenkastanje, gewone esdoorn en plataan. Op alle drie de locaties is een regelmatig gemaaid gazon aanwezig met daarin onder andere madeliefje en scherpe boterbloem. Rond de bebouwing van Noorderlicht zijn daarnaast veel borders aanwezig met daarin onder andere cultivars van hortensia en verder klimop, dwergmispel, spirea's en een sneeuwbal.

De locatie Weel-Tjating bestaat grotendeels uit een grasveld, waarvan een klein deel recentelijk is ingezaaid. Het terrein wordt regelmatig gemaaid. Soorten als witte klaver en paardenbloem zijn hier waargenomen. In de watergangen ten oosten en zuiden van het grasveld zijn soorten als veldhondstong en waterweegebree. Ten noorden van het grasveld ligt een houtsingel welke voornamelijk uit Spaanse aak en meidoorn.

De locatie Molenakker bestaat grotendeels uit een weiland, dat wordt begraaud door koeien. De zuid- en westzijde is een gemaaid grasland naast de openbare weg. Aan de westzijde van het gebied ligt tussen dit grasland en het weiland een ondiepe waterhoudende afwateringsgreppel. Dit deel is wat ruiger begroeid met soorten als riet, ridderzuring, grote brandnetel en fluitenkruid. In het weiland en grasland zijn tussen het gras paardenbloemen, scherpe boterbloem en madeliefje aangetroffen. Ten westen van het weiland ligt een houtsingel welke voornamelijk uit zomereik en zwarte els.

Plangebied Hippolytushoef-Noord omvat voornamelijk agrarische graslanden welke monotoon zijn ingezaaid met Engels raaigras. Langs de randen van de graslanden is meer variatie aanwezig in de vorm van scherpe boterbloem, ridderzuring, veldzuring en kleine brandnetel.

Opgaande begroeiing is binnen het plangebied alleen aanwezig in de vorm van laanbeplanting, langs wegen en bosschages rondom bebouwing. Langs de wegen staan voornamelijk iep en zomereik met in de ondergroei hier en daar hondsroos en gewone braam. In het gebied liggen enkele sloten waarin ten tijde van het veldbezoek geen onderwaterbegroeiing aanwezig is. De sloot in het midden van het gebied is daarnaast op een aantal plaatsen dicht gegroeid met riet en grote lisdodde. Langs de sloot ligt tevens een schelpenpad waarvan de bermen regelmatig worden gemaaid en een schrale indruk maken. Hoewel niet aangetroffen, zou hier een enkele rode lijstsoort of beschermde soort van schrale wegbermen zoals kamgras, korenbloem of gewone vogelmelk kunnen voorkomen.

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst aangetroffen. Gezien de aangelegde en/ of gecultiveerde omstandigheden in de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant, Noorderlicht, Rozenstraatje , Molenakker en Weel-Tjating worden deze daar ook niet verwacht. Het is niet uitgesloten, dat in Het gebied Hippolytushoef-Noord een of meerder rode lijstsoorten of de tabel 1-soort gewone vogelmelk voorkomen. Voor de genoemde tabel 1-soort geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verboden in artikel 8 van de Flora- en faunawet.

EFFECTEN

5.1.2

Zoogdieren - Vleermuizen

Volgens de opgaven van Het Natuurloket zijn de kilometerhokken matig tot redelijk onderzocht in de periode 1997 tot en met 2007. In kilometerhok 125-545 wordt melding gemaakt van vier Habitatrichtlijnsoorten, wat waarschijnlijk vleermuizen betreft. Gedetailleerde gegevens zijn opgevraagd bij provincie Noord-Holland. Daarnaast zijn gegevens afkomstig uit de landelijke vleermuizenatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van vleermuissoorten in de periode van 1985 tot 1994 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Deze gegevens geven in combinatie met gegevens van de provincie nog niet voor alle plangebieden een voldoende beeld van de voorkomende vleermuizen en hun gebiedsfuncties.

GEGEVENS

Volgens de gegevens van de provincie zijn uit de kilometerhokken 125-546 en 126-547 waarnemingen van laatvlieger en gewone dwergvleermuis bekend. Uit het uurhok zijn daarnaast nog gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis bekend. Daarnaast is het aannemelijk, dat in het uurhok rosse vleermuis en watervleermuis zal voorkomen. Alle vleermuizen staan in tabel 3 AMvB en in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vallen hiermee in het zwaarste beschermingsregime. Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben in bebouwing (spouwmuren en tussenruimtes) of in bomen (vaak spechtenholten). Met uitzondering van de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant en Noorderlicht zijn in de plangebieden geen bomen of gebouwen aanwezig welke geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. De bebouwing aan het Rozenstraatje bestaat uit prefab-wanden welke geen of een afgesloten spouw hebben en derhalve niet geschikt zijn als verblijfplaats.

INVENTARISATIE

De bebouwing aan de Koningstraat, het Wiringherlant en het Noorderlicht hebben allen spouwmuren en geheel of gedeeltelijk een dakpannedak met daaronder mogelijke tussenruimtes. Het is niet uitgesloten, dat in deze bebouwing verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten aanwezig zullen zijn. Daarnaast zijn enkele bomen in plangebied Wiringherlant potentieel geschikt om verblijfplaatsen van boombewonende soorten te kunnen bevatten. Alle plangebieden zullen in meer of mindere mate gebruikt worden door voorkomende vleermuizen om te foerageren. Hierbij zullen in de gebieden voornamelijk de randen met opgaande begroeiing worden gebruikt om langs te jagen. Hippolytushoef-Noord zal voornamelijk gebruikt worden door laatvlieger

en rosse vleermuis. Voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis is dit gebied te open. Meervleermuis foerageert alleen boven openwateren zoals kanalen en het nabijgelegen Amstelmeer.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen in de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant en Noorderlicht gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Alvorens tot sloop van bebouwing wordt overgegaan, zal daarom eerst nader onderzoek moeten worden uitgevoerd om vast te stellen of en zo ja van welke soorten verblijfplaatsen aanwezig zijn. Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan zal voor de verstoring hiervan een ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd of een mitigatieplan worden opgesteld (zie paragraaf 6.2, kopje uitvoerbaarheid).

Door de ontwikkelingen zal het foerageergebied voor voorkomende soorten veranderen. In de toekomstige situatie zal een groot gedeelte echter geschikt foerageergebied blijven. De inrichting van Hippolytushoef-Noord met woningbouw zal zeker gepaard gaan met de realisatie van groenvoorzieningen, waardoor het gebied voor kleinere soorten zoals gewone dwergvleermuis interessanter wordt.

5.1.3

Zoogdieren - Overige

GEGEVENS Volgens de opgaven van Het Natuurloket zijn de kilometerhokken matig tot redelijk onderzocht in de periode 1997 tot en met 2007. De in kilometerhok 125-545 vermelde Habitatrichtlijnsoorten betreft waarschijnlijk allen vleermuizen (zie vorige paragraaf). De overige vermelde zoogdieren betreft allen niet-ontheffingsplichtige soorten en daarom zijn verdere gedetailleerde gegevens niet opgevraagd. Deze zijn afkomstig van de provincie Noord-Holland. Daarnaast zijn gegevens afkomstig uit de landelijke zoogdierenatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in de periode van 1970 tot 1988 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Deze gegevens zijn redelijk verouderd. De bekende gegevens geven in combinatie met de veldbezoeken toch een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE Volgens de gegevens uit de PNI-database zijn in de kilometerhokken acht tabel 1-soorten algemene zoogdieren waargenomen (zie bijlage 1a). Uit het uurhok zijn 14 tabel 1-soorten bekend (zie bijlage 1b). Uit beide gegevens komt een waarneming van bosspitsmuis naar voren, waarbij het kan gaan om gewone bosspitsmuis of tweekleurige bosspitsmuis. Gezien de verspreiding van deze soorten in de regio zal het zeer waarschijnlijk om gewone bosspitsmuis gaan (tabel 1), waarmee het totaal aantal overige zoogdieren op 15 komt. De plangebieden Wiringherlant, Noorderlicht en Rozenstraatje hebben een vergelijkbare inrichting met bebouwing en onderhouden tuinen, met daarin weinig ruigte. In deze plangebieden worden enkel kleine zoogdieren zoals egel, huisspitsmuis, bosmuis en gewone bosspitsmuis verwacht. Aangezien het

perceel Koningstraat geheel is verhard en is bebouwd, worden hier geen beschermde zoogdieren verwacht.

De plangebieden Hippolytushoef-Noord, Molenakker en Weel-Tjating worden gevormd door grasland met aan de randen enige vorm van begroeiing en ruigte. In de plangebieden zullen naast de reeds genoemde soorten veldmuis, aardmuis, dwergmuis en mol voorkomen. Het plangebied Hippolytushoef-Noord is daarnaast dermate groot van omvang, dat hierin ook konijn, haas, ree en woelrat zullen voorkomen. Daarnaast zal dit gebied een onderdeel vormen van het jachtgebied van vos, wezel, hermelijn en bunzing. Het is niet uitgesloten, dat van een of enkele van de marterachtige tevens een verblijfplaats in het gebied aanwezig is.

Het is niet uitgesloten, dat door de ontwikkelingen verblijfplaatsen van de voorkomende soorten zullen worden vernietigd. Hierbij is het mogelijk, dat een enkele minder mobiele soort wordt gedood. Voor de genoemde tabel 1-soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verboden in de artikelen 9, 10 en 11 van de Flora- en faunawet. Deze verboden gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

EFFECTEN

5.1.4

Vogels

Volgens Het Natuurloket zijn de kilometerhokken slecht (3) of niet (2) onderzocht op het voorkomen van broedvogels in de periode 1997 tot en met 2007. Alle kilometerhokken zijn goed onderzocht op het voorkomen van watervogels in de winterperiodes van 1996/1997 tot en met 2006/2007. Gedetailleerde gegevens met betrekking tot broedvogels zijn afkomstig uit de PNI-database. Daarnaast zijn beschikbare gegevens met betrekking tot broedvogels en watervogels opgevraagd bij SOVON. Deze gegevens hebben met name voor het gebied Hippolytushoef-Noord een meerwaarde. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van broedvogels afkomstig uit de Atlas van de Nederlandse broedvogels. De gegevens voor deze atlas zijn verzameld in de periode 1998 tot en met 2000 en worden op uurhokniveau weergegeven. Deze gegevens zijn redelijk recent en volledig, maar erg globaal. Gezien de terreinomstandigheden geven de bekende gegevens, in combinatie met de veldbezoeken, een voldoende beeld van de soortengroep vogels.

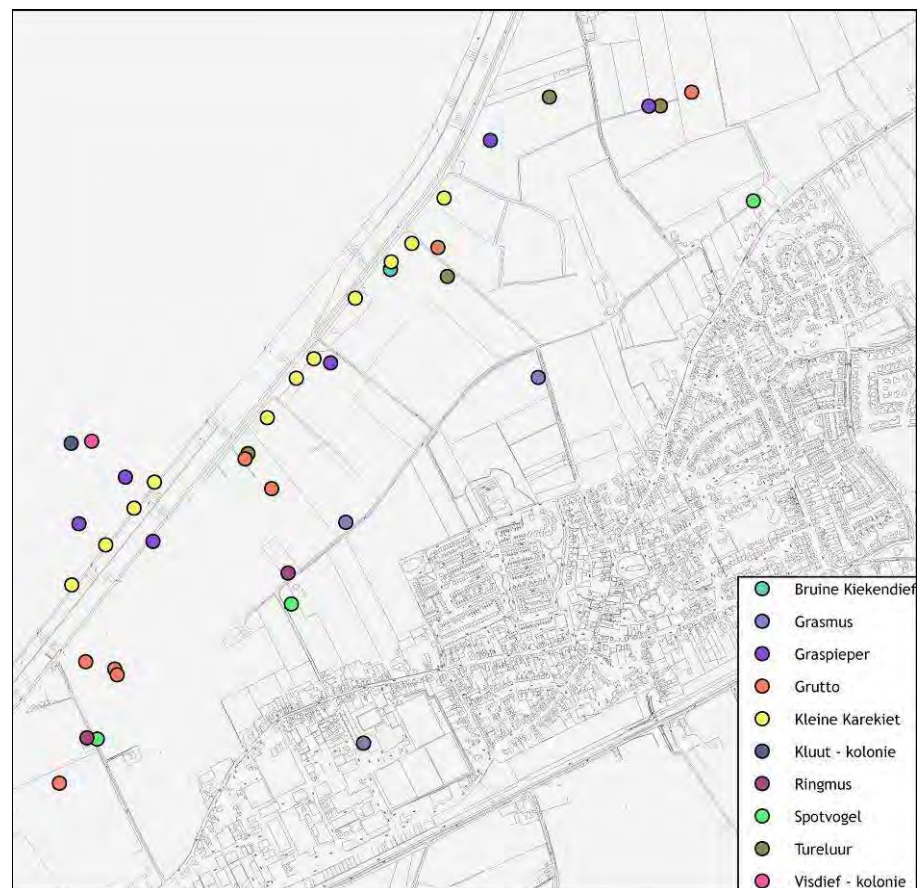
GEGEVENS

De beschikbare gegevens uit de PNI-database hebben voornamelijk betrekking op waarnemingen van broedvogels buiten de bebouwde kom van Hippolytushoef (zie figuur 4). In en grenzend aan Hippolytushoef-Noord gaat het om waarnemingen van spotvogel, ringmus en grasmus. In de graslanden ten noorden van Hippolytushoef (tegen de Balgzanddijk) gaat het om soorten van open weilanden zoals grutto en tureluur. Door de aanwezigheid van rietvelden in de Marskepoeltjes zijn ook relatief veel waarnemingen van een typische rietvogel, zoals kleine karekiet aanwezig.

INVENTARISATIE

Volgens de broedvogelatlas zijn in het uurhok in totaal 82 soorten broedvogels waargenomen, waaronder 22 soorten van de Rode lijst (zie bijlage 2). De meeste rode lijstsoorten betreft soorten van graslanden zoals tureluur, veldleeuwerik, grutto en patrijs. Deze soorten zijn binnen de bebouwde kom van Hippolytushoef niet te verwachten. In of de omgeving van de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant, Noorderlicht, Rozenstraatje, Molenakker en Weel-Tjating zijn dan ook enkel algemene soorten van steden en dorpen te verwachten, zoals merel, roodborst, houtduif en mezensoorten. Soorten zoals huismus en gierzwaluw, waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zijn in deze plangebieden niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

De graslanden in Hippolytushoef-Noord zullen een broedgebied vormen voor meer algemene akker- en weidevogelsoorten zoals Kievit en scholekster. Door de nabije ligging van de dorpskern zullen verstoringgevoelige soorten, zoals grutto niet in deze weilanden tot broeden komen. Dit laatste is ook goed waarneembaar uit de gegevens van de PNI-database.

Figuur 4. Waarnemingen broedvogels in en nabij Hippolytushoef. PNI-database 2002

OVERWINTERENDE VOGELS

De waarnemingen van wintervogels van SOVON zijn nog niet verkregen. Vooralnog gaan wij ervan uit, dat het plangebied Hippolytushoef-Noord een meer bijzondere waarde voor wintervogels heeft. Mogelijk wordt het gedurende de winterperiode bezocht door ganzen en zwanen om in te foerageren. Vooralnog lijken er in het gebied echter geen grote aantallen

ganzen en zwanen voor te komen. Dit is mogelijk het gevolg van de reeds aanwezige verstoring van het gebied als gevolg van de nabije ligging van de woonwijk en het zwembad.

De groene delen van de overige plangebieden zijn in de huidige situatie 's winters interessant voor enkele foeragerende zangvogels die in de aanwezige opgaande begroeiing vruchten, zaden of insecten eten.

Door de ontwikkelingen gaat voornamelijk in het plangebied Hippolytushoef-Noord het broedgebied van enkele algemene weidevogels verloren. Daarnaast gaat mogelijk foerageergebied van overwinterende zwanen en ganzen verloren. In de huidige situatie lijkt het gebied echter geen belangrijk foerageergebied te vormen. Daarnaast blijft in de directe omgeving meer dan voldoende foerageergebied aanwezig.

EFFECTEN

Aangezien vogels in en in de directe omgeving van de verschillende plangebieden tot broeden komen, dient tijdens de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Alle vogels (uitgezonderd exoten) zijn in het broedseizoen beschermd. Men kan in dit plangebied ervan uitgaan dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden, als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Bij de tweede optie zal in ieder geval het te verwijderen opgaand groen buiten het broedseizoen moeten zijn verwijderd. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

5.1.5

A m f i b i e ë n

Volgens Het Natuurloket is alleen kilometerhok 126-547 onderzocht (slecht) op het voorkomen van amfibieën in de periode 1992 tot en met 2007. Aangezien geen ontheffingplichtige soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde gegevens niet opgevraagd. Verder is het Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON geraadpleegd. In het Waarnemingenoverzicht 2007 wordt de verspreiding van amfibieën in de periode 1997 tot en met 2006 weergegeven op basis van uurhokken. De gegevens zijn vrij recent, maar zijn deels onvolledig en erg globaal. Gezien de aard van de plangebieden, geven de veldbezoeken in combinatie met deze gegevens evenwel een voldoende beeld voor dit onderzoek.

GEGEVENS

In het uurhok wordt melding gemaakt van het voorkomen van gewone pad en kleine watersalamander. Naast deze algemeen voorkomende soorten is het niet uitgesloten, dat in het uurhok daarnaast nog bastaardkikker en bruine kikker zullen voorkomen. Alleen in het plangebied Molenakker, Weel-Tjating en Hippolytushoef-Noord is oppervlaktewater aanwezig wat geschikt is als een

INVENTARISATIE

voortplantingsplaats van amfibieën. Buiten het voortplantingsseizoen leeft bruine kikker op het land en overwintert in greppels of holten of onder hout, boomwortels of stenen. Ook gewone pad en kleine watersalamander en in enige mate bastaardkikker vertonen dit gedrag. Hierdoor kunnen deze soorten mogelijk in alle delen van de plangebieden met ruigte en struweel worden aangetroffen. Ze kunnen zich in de wateren in plangebieden, maar ook in wateren de directe omgeving voortplanten.

EFFECTEN Door werkzaamheden als gevolg van ontwikkelingen zullen mogelijk voortplantingsplaatsen en zeker winterverblijfplaatsen en landbiotoop van voorkomende amfibieën worden verstoord of vernietigd. Het is niet uitgesloten, dat tijdens deze werkzaamheden individuen worden gedood. Algemeen voorkomende soorten uit tabel 1, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander vallen bij ruimtelijke ontwikkelingen onder een algehele vrijstelling van de verboden in de artikelen 9,10 en 11 van de Flora- en faunawet. Na de ontwikkelingen zal een groot deel van het gebied door inrichting met groenstructuren en mogelijk waterpartijen weer geschikt zijn als biotoop voor amfibieën.

5.1.6

Reptielen

GEGEVENS Voor het onderzoek met betrekking tot reptielen is het Waarnemingenoverzicht 2007 van de Stichting RAVON geraadpleegd. Hierin is de verspreiding van reptielen in de periode 1997 tot en met 2006 weergegeven op basis van uurhokken. De gegevens zijn globaal, maar recent en over het algemeen voor reptielen vrij volledig. De gegevens van het Waarnemingenoverzicht geven in combinatie met de veldbezoeken een voldoende beeld van deze soortengroep.

INVENTARISATIE Uit de kop van Noord-Holland zijn geen waarnemingen van reptielen bekend. Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen, zoals overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Ringslangen zijn gebonden aan waterrijke gebieden. Deze biotopen komen niet voor in de plangebieden en de aanwezigheid van reptielen kan derhalve worden uitgesloten.

EFFECTEN Er zullen geen effecten op reptielen optreden.

5.1.7

Vissen

De in de plangebieden aanwezige wateren zijn van een dermate geringe aard, dat beschermde vissen hierin niet worden verwacht. Daarnaast is het niet aannemelijk, dat ten behoeve van de ontwikkelingen deze wateren zullen worden aangetast.

5.1.8

Dagvlinders

Het Natuurloket geeft aan dat de kilometerhokken goed tot niet zijn onderzocht op het voorkomen van dagvlinders in periode 1998-2008. In geen van de kilometerhokken wordt melding gemaakt van waarnemingen van beschermde vlindersoorten. Gedetailleerde soortgegevens zijn derhalve niet opgevraagd. Verder is het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' geraadpleegd. De gegevens van het Waarnemingenverslag uit de periode 1999 tot en met 2006 worden weergegeven op basis van uurhokken. Deze gegevens zijn globaal, maar recent en lijken volledig. De bekende gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens de veldbezoeken, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

GEGEVENS

In het uurhok zijn in totaal 19 soorten dagvlinders waargenomen (zie bijlage 3). Hieronder bevinden zich geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst. In de verschillende plangebieden komen ook geen specifieke vegetaties voor, die van belang zijn voor zeldzamere soorten. De aanwezige biotopen vormen wel een geschikt leefgebied voor diverse algemene soorten. Binnen de bebouwde kom zullen dit voornamelijk soorten van steden en dorpen zijn zoals atalanta, dagpauwoog en citroenvlinder. De graslanden in Hippolytushoef-Noord zullen soorten van graslanden en akkers aantrekken, zoals hooibeestje, argusvlinder en bruin zandoogje.

INVENTARISATIE

Door de ontwikkelingen zullen er geen effecten op beschermde dagvlindersoorten optreden. Door de ontwikkelingen verandert wel het leefbiotoop van de voorkomende soorten. Na de ontwikkelingen zal echter een groot gedeelte van de plangebieden geschikt zijn als leefgebied.

EFFECTEN

5.1.9

Libellen

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken goed tot matig onderzocht op het voorkomen van libellen in de periode 1993 tot en met 2007. Aangezien geen beschermde soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde soortgegevens niet opgevraagd. Verder is het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' geraadpleegd. De gegevens van het Waarnemingenverslag worden weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1999 tot en met 2006. Deze gegevens zijn globaal, maar recent en lijken volledig. De gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens de veldbezoeken, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

GEGEVENS

In het uurhok zijn in totaal 15 soorten libellen waargenomen (zie bijlage 4). Hieronder bevinden zich geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst. De in de plangebieden aanwezige wateren bieden een potentieel

INVENTARISATIE

voortplantingsbiotoop aan algemene libellensoorten. Rond de sloot in Hippolytushoef-Noord zijn lantaarntje en steenrode heidelibel waargenomen. Beide soorten kunnen boven de weilanden foerageren.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen zullen geen effecten op beschermde libellensoorten optreden.

5.1.10

Overige ongewervelde soorten

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige bosgebieden. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofkever is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Brede geelrandwaterroofkever is een soort van grote, permanent stilstaande wateren. Juchtleerkever en heldenbok worden binnen Nederland als uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk voor rivierkreeft en Bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

Door de ontwikkelingen binnen het plangebied zullen geen effecten op beschermde overige ongewervelde soorten optreden.

Conclusie

6

6.1

Gebiedsbescherming

Wiringherlant, Noorderlicht, Rozenstraatje, Koningstraat, Molenhoek en Weel-Tjatting

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op voldoende afstand van deze plangebieden en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het streekplan Noord-Holland Noord. Op beide punten is het aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, in samenspraak met anderen, om deze visie te bevestigen.

Hippolytushoef-Noord

Het is niet aannemelijk dat de realisatie van de woonwijk Hippolytushoef-Noord tot negatieve effecten op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zullen leiden. De afstand tot het beschermde gebied is hiervoor te groot. Daarnaast is het gebied geen functioneel onderdeel van het foerageergebied voor kwalificerende vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied Waddenzee. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Gebieden uit de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ongeveer 130 m afstand van het plangebied. Sinds 2010 heeft de provincie Noord-Holland de begrenzing van de EHS aangepast (de 'herijking'). De ten noorden van het plangebied gelegen gebieden worden hierbij uit de Ecologische Hoofdstructuur gehaald. Op 23 maart 2010 hebben Gedeputeerde Staten de resultaten van de herijking vastgesteld. In juli zal de herijking in Provinciale Staten worden besproken. De nieuwe begrenzing zal in de provinciale Structuurvisie en het natuurbeheerplan worden opgenomen. De nieuwe, 'herijkte' EHS treedt in werking als deze is opgenomen in de provinciale Structuurvisie. Dat is nog niet het geval. Op dit moment geldt de begrenzing zoals die is vastgesteld in het streekplan.

Door de realisatie van de woonwijk Hippolytushoef-Noord is een geringe toename aan verstoring in de graslanden van de Ecologische Hoofdstructuur niet uitgesloten. Deze toename zal naar verwachting enkel het gevolg zijn van extra bezoek aan de zeedijk ten noorden van Hippolytushoef. Verstoring is derhalve beperkt tot die graslanden, die reeds verstoring ondervinden van

huidig bezoek aan de zeedijk. Het is niet aannemelijk dat deze geringe toename zal leiden tot significant negatieve effecten op de doelstellingen voor de Ecologische Hoofdstructuur.

De activiteit lijkt op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur derhalve niet in strijd met het streekplan Noord Holland.

Op beide punten is het aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

6.2

Soortenbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

NADERE INVENTARISATIE

Met uitzondering van de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant en Noorderlicht (zie paragraaf 4.2.2) is van alle soorten een voldoende beeld verkregen op basis van de veldbezoeken en de overige gegevens. Nader onderzoek is niet nodig.

Vleermuizen

Voordat de bebouwing in de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant en Noorderlicht wordt gesloopt, moet worden nagegaan of deze bebouwing al dan niet door vleermuizen als verblijfplaats worden gebruikt. Indien tijdens het aanvullend onderzoek verblijfplaatsen of andere belangrijke gebiedsfuncties worden aangetroffen of geconstateerd, moet ontheffing worden aangevraagd. De resultaten van het aanvullend onderzoek zijn nodig voor deze mogelijke ontheffingsaanvraag (zie ook kopje uitvoerbaarheid).

Conform het protocol voor vleermuisonderzoek wordt het plangebied op verschillende momenten gedurende de periode medio april tot en met oktober geïnventariseerd om het gebruik van het plangebied door vleermuizen door het seizoen heen in kaart te brengen. Omdat het qua planning voor deze onderdelen van dit bestemmingsplan niet duidelijk is wanneer deze zullen worden uitgevoerd, heeft een nader onderzoek voor die onderdelen (mede gezien de houdbaarheid van zo'n onderzoek) op dit moment geen meerwaarde.

NIET BEDREIGDE WAARDEN

Van de volgende soortengroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;

- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Er zijn in de plangebieden geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Mogelijk broeden er enkele vrij algemeen voorkomende soorten in deze plangebieden. Daarom kan men ervan uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of de werkzaamheden voor het broedseizoen worden begonnen en continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustigere broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Indien wordt gekozen voor de tweede optie moeten opgaande beplantingen en de grasmat van de percelen ruim voor aanvang van het broedseizoen worden verwijderd. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt. In de plangebieden is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

BESCHERMING VOGELS

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen vaatplanten, amfibieën en zoogdieren die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel G. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling voor artikel 8 of de artikelen 9 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

VRIJGESTELDE SOORTEN

Tabel G. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>

ONTHEFFINGEN

Uit nadere onderzoeken als gevolg van ontwikkelingen in de plangebieden Koningstraat, Wiringherlant en Noorderlicht naar de aanwezigheid van vleermuizen zal blijken of en voor welke soorten ontheffingen moeten worden aangevraagd. Hieronder wordt de haalbaarheid van het verkrijgen van deze ontheffingen en daarmee de haalbaarheid van deze plannen nader besproken.

Uitvoerbaarheid

Alle vleermuizen staan in tabel 3 AMvB en in bijlage IV van de Habitatrictlijn en vallen hiermee in het zwaarste beschermingsregime. Voor het vernietigen of verstoren van een verblijfplaats van vleermuizen is in eerste instantie sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet en is een ontheffing noodzakelijk. Omdat in het geval van verstoring/vernietiging van vleermuizen of verblijfplaatsen alleen ontheffing wordt verleend indien sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, zal voor deze projecten mogelijk geen ontheffing worden verleend.

De algemene beleidslijn is dat overtreding van de Flora- en faunawet dient te worden voorkomen. Dit kan door een mitigatieplan op te stellen. In het mitigatieplan worden de werkwijze en eventuele maatregelen beschreven, waardoor de ingreep zodanig wordt gemitigeerd, dat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Hoewel nader onderzoek zal moeten uitwijzen of en van welke soorten gebiedsfuncties aanwezig zijn, is het aannemelijk dat eventuele aanwezige verblijfplaatsen middels een mitigatieplan voldoende kunnen worden gemitigeerd. Hiermee is de verdere uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, dan ook niet in het geding. Nader onderzoek en een eventueel op te stellen mitigatieplan dienen voor aanvang van de sloop te worden uitgevoerd.

Bronnen

7

7.1

Veldbezoek

Het gebied is op 9 juni 2009 en 15 maart 2010 door de heer drs. M. van Dinther bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Locatie Weel-Tjatting is op 11 juni 2010 door mevrouw drs. R.M. Veeneklaas bezocht. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Op 9 juni 2009 was het een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 17°C en een zwakke zuidwestenwind. Op 15 maart 2010 was het een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 5°C en een matige westenwind. Op 11 juni 2010 was het een zwaar bewolkte dag met motregen, een maximum temperatuur van 14°C en een matige westenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

7.2

Media

- www.natuurloket.nl, overzicht recente en beschikbare gegevens van planten en dieren;
- www.ravon.nl, informatie over (verspreiding) van herpetofauna;
- www.waarneming.nl, verspreidingskaarten van planten en dieren die door vrijwilligers zijn verzameld.

7.3

Gegevens

- Provincie Noord-Holland, Provinciale Natuur Informatie (PNI-database), 2003.

7.4

Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 14 Oost Medemblik, Wageningen 1994.
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.

- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
- Dijkstra, V., Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht 1997.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
- Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1996.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2006.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse libellen (Odonata) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen', EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.

B i j l a g e n

- I - Habitatrichtlijn/Vogelrichtlijn
  - II - Effectenindicator Natura 2000-gebied Waddenzee voor woningbouw
-
- 1a. Zoogdieren
  - 1b. Overige zoogdieren
  - 2. Broedvogels
  - 3. Vlinders
  - 4. Libellen
  - 5. Codes Rode lijst
  - 6. Uitleg beschermingsregime

Bijlage I

Habitatrichtlijn

Het Natura 2000-gebied Waddenzee is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrichtlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid.

H1110	Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)
H1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)
H1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met zeekraal soorten en andere zoutminnende soorten
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)
H1320	Schorren met slijkgrasvegetatie
H1330	Atlantische schorren
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)
H2110	Embryonale wandelende duinen
H2120	Wandelende duinen op de strandwal met helm ('witte duinen')
H2130 *	Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ('grijze duinen')
H2130A *	Grijze duinen (kalkrijk) (°)
H2130B *	Grijze duinen (kalkarm)
H2160	Duinen met duindoorn
H2190	Vochtige duinvalleien
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau.

H1014	Nauwe korfslak (<i>Vertigo angustior</i>) (°)
H1095	Zeeprik (<i>Petromyzon marinus</i>)
H1099	Rivierprik (<i>Lampetra fluviatilis</i>)
H1103	Fint (<i>Alosa fallax</i>)
H1364	Grijze zeehond (<i>Halichoerus grypus</i>)
H1365	Gewone zeehond (<i>Phoca vitulina</i>)

Vogelrichtlijn

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn:

A034	Lepelaar (<i>Platalea leucorodia</i>)
A037	Kleine Zwaan (<i>Cygnus columbianus</i>)
A045	Brandgans (<i>Branta leucopsis</i>)
A081	Bruine Kiekendief (<i>Circus aeruginosus</i>)
A082	Blauwe Kiekendief (<i>Circus cyaneus</i>)
A103	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)
A132	Kluut (<i>Recurvirostra avosetta</i>)
A138	Strandplevier (<i>Charadrius alexandrinus</i>)
A140	Goudplevier (<i>Pluvialis apricaria</i>)
A157	Rosse Grutto (<i>Limosa lapponica</i>)
A191	Grote Stern (<i>Sterna sandvicensis</i>)
A193	Visdief (<i>Sterna hirundo</i>)
A194	Noordse Stern (<i>Sterna paradisaea</i>)
A195	Dwergstern (<i>Sterna albifrons</i>)
A197	Zwarte Stern (<i>Chlidonias niger</i>)
A222	Velduil (<i>Asio flammeus</i>)

Verder is het gebied aangewezen voor de volgende andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als broed-, rui- en/of overwinteringsgebied en rustplaatsen in hun trekzones:

A005	Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>)
A017	Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>)
A039	Toendrarietgans (<i>Anser fabalis ssp. rossicus</i>)
A043	Grauwe Gans (<i>Anser anser</i>)
A046	Rotgans (<i>Branta bernicla</i>)
A048	Bergeend (<i>Tadorna tadorna</i>)
A050	Smient (<i>Anas penelope</i>)
A051	Krakeend (<i>Anas strepera</i>)
A052	Wintertaling (<i>Anas crecca</i>)
A053	Wilde Eend (<i>Anas platyrhynchos</i>)
A054	Pijlstaart (<i>Anas acuta</i>)
A056	Slobeend (<i>Anas clypeata</i>)
A062	Topper (<i>Aythya marila</i>)
A063	Eider (<i>Somateria mollissima</i>)
A067	Brilduiker (<i>Bucephala clangula</i>)
A069	Middelste Zaagbek (<i>Mergus serrator</i>)
A070	Grote Zaagbek (<i>Mergus merganser</i>)
A130	Scholekster (<i>Haematopus ostralegus</i>)
A137	Bontbekplevier (<i>Charadrius hiaticula</i>)
A141	Zilverplevier (<i>Pluvialis squatarola</i>)
A142	Kievit (<i>Vanellus vanellus</i>)
A143	Kanoet (<i>Calidris canutus</i>)

A144	Drieteenstrandloper (<i>Calidris alba</i>)
A147	Krombekstrandloper (<i>Calidris ferruginea</i>)
A149	Bonte strandloper (<i>Calidris alpina</i>)
A156	Grutto (<i>Limosa limosa</i>)
A160	Wulp (<i>Numenius arquata</i>)
A161	Zwarte Ruiter (<i>Tringa erythropus</i>)
A162	Tureluur (<i>Tringa totanus</i>)
A164	Groenpootruiter (<i>Tringa nebularia</i>)
A169	Steenloper (<i>Arenaria interpres</i>)
A183	Kleine Mantelmeeuw (<i>Larus fuscus</i>)

Bijlage II

Effectenindicator Natura 2000-gebied Waddenzee voor woningbouw

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Permanent overstromde zandbanken	Orange	Orange	Orange	Grey	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Slik- en zandplaten	Orange	Orange	Orange	Grey	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Zilte pionierbegroeiingen	Orange	Orange	Orange	Grey	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Slijkgrasvelden	Orange	Orange	Orange	Grey	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Schorren en zilte graslanden	Orange	Orange	Orange	Grey	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Embryonale duinen	Orange	Orange	Orange	Green	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Witte duinen	Orange	Orange	Orange	Green	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
* Grijze duinen	Orange	Orange	Orange	Green	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Duindoornstruwelen	Orange	Orange	Orange	Orange	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Vochtige duinvalleien	Orange	Orange	Orange	Red	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Fint	Red	Red	Red	Orange	Grey	Grey	Grey	Orange	Red
Gewone zeehond	Red	Orange	Red	Grey	Red	Red	Red	Red	Grey
Grijze zeehond	Orange	Orange	Red	Grey	Red	Red	Red	Red	Grey
Nauwe korfslak	Red	Red	Orange	Red	Grey	Grey	Grey	Orange	Orange
Rivierprik	Red	Red	Red	Red	Grey	Grey	Grey	Orange	Red
Zeeprik	Red	Red	Red	Red	Grey	Grey	Grey	Orange	Red
Aalscholver	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Bergeend	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Blauwe kiekendief (broedvogel)	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Green	Red	Red
Bontbekplevier (broedvogel)	Orange	Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Bontbekplevier	Orange	Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Bonte strandloper	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Brandgans	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Brilduiker	Green	Grey	Orange	Green	Green	Orange	Green	Orange	Grey
Bruine kiekendief (broedvogel)	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Green	Red	Red
Drieteenstrandloper	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Dwergstern (broedvogel)	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Red	Orange
Eider (broedvogel)	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Eider	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Fuut	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Green	Orange
Goudplevier	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Grauwe gans	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Groenpootruiter	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Grote stern (broedvogel)	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Red	Orange
Grote zaagbek	Green	Grey	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Grutto	Orange	Orange	Orange	Red	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Kanoet	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Kievit	Green	Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Kleine mantelmeeuw (broedvogel)	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Kleine zwaan	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Kluut (broedvogel)	Orange	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Red	Red
Kluut	Orange	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Red	Red
Krakeend	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Orange
Krombekstrandloper	Green	Green	Orange	Green	Orange	Orange	Green	Orange	Grey
Lepelaar (broedvogel)	Orange	Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Red
Lepelaar	Orange	Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Red
Middelste zaagbek	Green	Orange	Orange	Green	Green	Orange	Green	Red	Orange
Noordse stern (broedvogel)	Green	Green	Orange	Green	Green	Orange	Green	Orange	Grey

Pijlstaart	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Rosse grutto	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Rotgans	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Scholekster	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Slechtvalk	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Slobeen d	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Smient	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Steenloper	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Strandplevier (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Toendrarietgans	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Toppereend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Tureluur	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Velduil (broedvogel)	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Visdief (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Wilde eend	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Wintertaling	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Wulp	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Zilverplevier	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Zwarte ruiter	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t. of onbekend
Zwarte stern	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t. of onbekend

Let op!

De effectenindicator geeft u geen informatie over de daadwerkelijke schadelijke effecten van een activiteit noch over de significantie hiervan. Hiervoor is maatwerk vereist. De effectenindicator geeft alleen generieke informatie over mogelijke effecten van de activiteit. Uit de effectenindicator kan dus niet op voorhand worden afgeleid of een activiteit schadelijk is.

Toelichting op activiteit 'Woningbouw'

Het bouwen van woningen heeft vele tijdelijke en permanente gevolgen op de natuur. Meest duidelijk is het verlies aan oppervlakte: waar woningen staan is geen natuur mogelijk. Door de aanleg kunnen ook migratieroutes worden verbroken of treedt versnippering op van een netwerk van natuurgebieden. In de aanlegfase is verder vooral sprake van verstoring door geluid, licht, trillingen et cetera. Vaak wordt een gebied (tijdelijk) ontwaterd om bouwwerkzaamheden te vergemakkelijken. Ook moet rekening worden gehouden met negatieve effecten door bouwverkeer (verontreiniging). Als de woningen eenmaal in gebruik worden genomen, is er naast een permanente verandering in licht- en geluidsbelasting, ook sprake van nevenactiviteiten zoals toenemende recreatie en toenemend wegverkeer, hetgeen een hogere druk legt op de aanwezige natuurwaarden.

Toelichting op de storingsfactoren

1. Oppervlakteverlies

Kenmerk: Afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

Interactie andere factoren: Verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied (zie aldaar). Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermisting.

Werking: Door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan, moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt, neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen ten gevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. Ook habitattypen kennen een ondergrens voor een duurzame oppervlakte.

2. Versnippering

Kenmerk: Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Interactie andere factoren: Treedt op ten gevolge van verlies leefgebied of verandering in abiotische condities van het leefgebied. Kan leiden tot verandering in populatiedynamiek.

Gevolg: Als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een populatie of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie af. Een gevolg kan zijn een verandering op in de soortensamenstelling en het ecosysteem. Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor de versnippering van hun leefgebied. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Versnippering door barrières, zoals wegen en spoorlijnen leidt mogelijk ook tot sterfte van individuen en kan zo effect hebben op de populatiesamenstelling. Bij versnippering moet men altijd goed rekening houden met het schaalniveau van het populatienetwerk.

7. Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen et cetera. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Interactie andere factoren: Geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.

Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uit zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan worden gesteld dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

8. Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Interactie andere factoren: Verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfilteerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die wordt veroorzaakt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen wij ook verdroging.

Gevolg: De verandering in grondwaterstand en soms ook in kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitatype.

13. Verstoring door geluid

Kenmerk: Verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid van wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijvoorbeeld vlieg- en autoverkeer, manifestaties et cetera.

Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor directe effecten van geluid. Geluid sec is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

14. Verstoring door licht

Kenmerk: Verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw et cetera.

Gevolg: Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachttactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist worden aangetrokken of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

15 Verstoring door trilling

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten worden veroorzaakt, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen et cetera.

Interactie andere factoren: Kan vooral samen optreden met verstoring door geluid.

Gevolg: Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent worden verdreven uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.

16. Optische verstoring

Kenmerk: Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).

Gevolg: Optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen af van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewinning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

17. Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen et cetera die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Interactie andere factoren: Verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.

Gevolg: Deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitatype en/of verstoring of het doden van fauna-individen. Bij habitattypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitatype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.

Bijlage 1a. Zoogdieren in de kilometerhokken 125-546, 125-547 en 126-547 in en rond de plangebieden (PNI database)

Nederlandse naam	Waarneming			Rode lijst Beschermingsregime
	125-546	125-547	126-547	
Bosmuis	X			Tabel 1
Bospitsmuis	X			Tabel 1
Egel	X			Tabel 1
Haas	x	x	x	Tabel 1
Huismuis	x			
Huisspitsmuis	x			Tabel 1
Mol	x	x	x	Tabel 1
Veldmuis	x			Tabel 1
Vos	x			Tabel 1
Woelrat			x	Tabel 1
Dwergvleermuis			X	Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x		x	Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 1b. Overige zoogdieren in uurhok 14-16 in en rond de plangebieden (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst Beschermingsregime
Aardmuis	x	Tabel 1
Bosmuis	x	Tabel 1
Bospitsmuis	x	Tabel 1
Bruine rat	x	
Bunzing	/	Tabel 1
Dwergmuis	/	Tabel 1
Egel	x	Tabel 1
Haas	x	Tabel 1
Hermelijn	x	Tabel 1
Huismuis	x	
Huisspitsmuis	x	Tabel 1
Mol	x	Tabel 1
Muskusrat	x	
Veldmuis	x	Tabel 1
Wezel	/	Tabel 1

x = vangst of vondst

= braakbalvondst

Bijlage 2. Broedvogels in het uurhok 14-16 in en rond het plangebieden (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Bergeend	z		Vogels
Blauwborst	z		Vogels
Boerenwaluw	z	GE	Vogels
Bontbekplevier	w	KW	Vogels
Boomkruiper	w/z		Vogels
Boomvalk	z	KW	Vogels
Bosrietzanger	w/z		Vogels
Braamsluiper	w/z		Vogels
Bruine Kiekendief	w		Vogels
Buizerd	z		Vogels
Ekster	w/z		Vogels
Fazant	w/z		Vogels
Fitis	w/z		Vogels
Gaai	w/z		Vogels
Gele Kwikstaart	w/z	GE	Vogels
Gierzwaluw	z		Vogels
Grasmus	w/z		Vogels
Graspieper	w/z	GE	Vogels
Grauwe Vliegenvanger	w/z	GE	Vogels
Groenling	w/z		Vogels
Grote Bonte Specht	z		Vogels
Grote Canadese gans	z		Vogels
Grote Lijster	w/z		Vogels
Grutto	z	GE	Vogels
Heggenmus	w/z		Vogels
Holenduif	z		Vogels
Houtduif	z		Vogels
Huismus	w/z	GE	Vogels
Huiszwaluw	z	GE	Vogels
Kauw	w/z		Vogels
Kerkuil	z	KW	Vogels
Kievit	w		Vogels
Kleine Karekiet	w/z		Vogels
Kluut	w		Vogels
Kneu	w/z	GE	Vogels
Knobbelzwaan	z		Vogels
Kokmeeuw	z		Vogels
Koolmees	w/z		Vogels
Krakeend	z		Vogels
Krooneend	m		Vogels
Kuifeend	z		Vogels
Kwartel	w		Vogels
Meerkoet	w/z		Vogels
Merel	w/z		Vogels
Nijlgans	z		Vogels
Patrijs	w	KW	Vogels
Pimpelmees	w/z		Vogels

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Putter	z		Vogels
Ransuil	z	KW	Vogels
Rietgors	w/z		Vogels
Rietzanger	z		Vogels
Ringmus	w/z	GE	Vogels
Roodborst	w/z		Vogels
Scholekster	w/z		Vogels
Slobeend	w	KW	Vogels
Soepeend	w/z		
Sperwer	z		Vogels
Spotvogel	w/z	GE	Vogels
Spreeuw	w/z		Vogels
Steenuil	z	KW	Vogels
Stormmeeuw	z		Vogels
Tjiftjaf	w/z		Vogels
Torenvalk	z		Vogels
Tuinfluitier	w/z		Vogels
Tureluur	z	GE	Vogels
Turkse Tortel	z		Vogels
Veldleeuwerik	z	GE	Vogels
Vink	w/z		Vogels
Visdief	z	KW	Vogels
Waterhoen	w/z		Vogels
Waterral	z		Vogels
Wilde Eend	w/z		Vogels
Winterkoning	w/z		Vogels
Witte Kwikstaart	w/z		Vogels
Zanglijster	w/z		Vogels
Zilvermeeuw	z		Vogels
Zomertaling	z	KW	Vogels
Zomertortel	w	KW	Vogels
Zwarte Kraai	w/z		Vogels
Zwarte Roodstaart	w/z		Vogels
Zwartkop	w/z		Vogels
Zwartkopmeeuw	z		Vogels

m = mogelijk

w = waarschijnlijk

z = zeker

Bijlage 3. Vlinders in het uurhok 14-16 in en rond de plangebieden (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1999-2001	2002-2006		
Kleine vos	x	x		
Landkaartje		x		
Boomblauwtje	x	x		
Hooibeestje	x	x		
Oranje luzernevlinder	x	x		
Citroenvlinder		x		
Dagpauwoog	x	x		
Argusvlinder	x	x		
Kleine vuurvlinder		x		
Bruin zandoogje	x	x		
Groot koolwitje	x	x		
Klein geaderd witje	x	x		
Klein koolwitje	x	x		
Gehakkelde aurelia	x	x		
Icarusblauwtje		x		
Resedawitje		x		
Zwartsprietdikkopje	x	x		
Atalanta	x	x		
Distelvlinder	x	x		

Bijlage 4. Libellen in het uurhok 14-16 in en rond de plangebieden (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1999-2001	2002-2006		
Blauwe glazenmaker		x		
Paardenbijter	x	x		
Grote keizerlibel		x		
Azuurwaterjuffer		x		
Kleine roodoogjuffer		x		
Lantaarntje	x	x		
Gewone pantsersjuffer	x	x		
Houtpantserjuffer	x	x		
Platbuik	x			
Viervlek	x	x		
Gewone oeverlibel		x		
Vuurjuffer	x			
Bloedrode heidelibel		x		
Bruinrode heidelibel	x			
Steenrode heidelibel	x	x		

Bijlage 5. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 6. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen werken of starten voor het broedseizoen en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Wieringen

Contactpersoon
Mevrouw G. van Deutekom

Rapport
De heer drs. M. van Dinther
BügelHajema Adviseurs b.v.

Fotografie
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
De heer drs. W. Wouda
BügelHajema Adviseurs b.v.

Supervisie
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectnummer
269.00.04.01.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort